

ВИШНЯ СТАХУЛЯК

ПАТИЛАТА НА ШАРПЛАНИНЕЦА ДОН

Култура

*This project has been funded with support from the
European Commission.*

*This publication [communication] reflects the views only
of the author, and the Commission cannot be held
responsible for any use which may be made
of the information contained therein.*

*Този проект е финансиран с подкрепата на
Европейската комисия.*

*Тази публикация [съобщение] отразява само личните
виждания на нейния автор и от Комисията не може
да бъде търсена отговорност за използването
на съдържащата се в нея информация.*

Вишня Стахуляк

Патилата
на шарпланинеца
ДОН

Превела от хърватски:
Ася Тихинова-Йованович

„ЕМАС“

Višnja Stahuljak

DON OD TROMEĐE

Copyright © Višnja Stahuljak

Вишња Стахуляк

ПАТИЛАТА НА ШАРПЛАНИНЕЦА ДОН

Превела от хърватски: *Ася Тихинова-Йованович*

Оформление на корицата: *Борис Драголов*

© ИК „ЕМАС“

Всички права запазени!

ВРЕМЕНА
НА ПРИКАЗКИ

РОДНОТО КОТИЛО

Топлината и мириса на майка му, на братята и на сестрите му, бе онова силно и незабравимо нещо, което винаги щеше да си спомня. То се беше врязало дълбоко в него с млякото, което сучеше, и със сънищата. А той често сънуваше. Сънищата му си приличаха, но събужданията съвсем не бяха като онова така важно събуждане, когато вдъхнал топлата миризма, притиснат от меките козини и зарил муцунка между телата на останалите кутрета, той търсеше майчиния корем.

Сърбяха го очите и объркан, той ги търкаше в хълбока на майка си. Тихо ръмжене го накара да вдигне глава. Почувства как някакво горещо сияние прониква между веждите му и силна светлина напират от въздуха върху пухкавите козини на братята и сестрите му.

Опита да стане, но се търкулна като тромава вълнена топка и спря на няколко крачки от котилото, уплашен от нещо огромно, което връхлетя върху му. Размахала криле, една квачка бе нападнала с крясък кутрето, а малките ѝ пиленца писукаха като обезумели.

Мама-кучка подскочи и с три дълги скока прогони

квачката в другия край на двора. Купретата пицяха, а кокошките удряха с крила и кудкудякаха. Тя сграбчи за тила непохватното пале и го отнесе до котилото, нежни укори излизаха от топлите ѝ гробове. Ръмжеше със скрита вътрешна радост.

– Непохватно мое пале, най-после и ти прогледна – рече и високо излая. – Трап, ти ще се казваш така.

Предложи му да суче, но той отказа. Разглеждаше всичко наоколо, остави братята и сестрите си да се наягат и с интерес облиза лапите си, които му се сториха изненадващо големи.

Щом останалите кученца, сити и сънени, се търкулнаха от майчината гръд, той полека се промъкна до косматите ѝ жълтеникави гърди и започна да суче майчиното мляко полека, с упорството на най-силното между купретата.

Когато по-късно започнаха да се хранят от голямата паница, която им носеха хората – чудновати, високи същества с миризма, много по-различна от кучешката, той почти винаги оставяше най-напред тримата братя и двете си сестри да се наягат и едва след това, сънлив или уморен от игрите, пристъпваше към храната. С рязко движение разчистваше пространството около паницата и ръмжейки тихо, предупреждаваше, че е дошъл неговият ред. Братята му се оттегляха, а на сестрите си позволяваше да хапнат заедно с него.

Бавно, с постоянство, майка им ги учеше на всичко, което е важно за живота. Тя беше млада кучка с дълго, силно тяло и жълта козина. Лаеше сдържано и много рядко, а децата ѝ слушаха с учудване и любо-

питство джавкането на селските кучета, които лаеха за какво ли не само за да привлекат вниманието върху себе си. Майка им обясняваше, че това е опасно. Не е лошо, когато силата и големината са незабелязани и тихи. Така постъпваше и тя, наблюдаваше безмълвно кученцата, двора, къщата и всички, които се приближават към нея, както и пътя, който криволичеше към върха на каменистия хълм, сякаш водеше към небето. Кучката внимателно следеше небето, от което идваха топлина и светлина, освен когато то неочаквано се превръщаше в тъмно покривало и всичко ставаше мрачно като заг затворени кепенци. Тогава купретата отново се чувстваха несигурни и слепи, както по времето, когато още не бяха прогледнали. До топлото майчино тяло винаги сънуваха и сучеха сладко, защото тя бдеше и се вслушваше в шумовете на нощта и понякога от гробовете ѝ излизаше звучно ръмжене, от което всички нощни животни се разбязваха.

Майката измисли имена на малките си купрета. Учеше ги на чистота и добро кучешко поведение. Разказваше им безчет приказки – различни истории за кучетата и разни други животни, за хората, за опасностите през деня и нощта, за това какви точно кучета са те. Говореше им за задълженията, които ги очакват, играеше си с тях и край мама, игрите, любезните хора и добрата храна животът им беше забавен и хубав. На кученцата и през ум не им минаваше, че приказките на майка им могат да бъдат и истински. Понякога тя искаше да повтарят някои от нейните разкази и те ги повтаряха наизуст, като игра, без да разбират за какво точно става дума.

Един ден, когато слънцето не беше вече така горещо и блестеше като златно, майка им ги поведе към хълма.

– Трап, Клап, Флап, Цап! Кука, Пука! – зовеше ги тя и купретата се катереха след нея и се препъваха в камънаците, които се подаваха от рядката трева.

– Овцете слизат от планината – изръмжа възбудено тя.

Кученцата видяха бялото стаго.

Агнетата блееха, чановете грънкаха, а някакви непознати кучета тичаха около овцете и сякаш не забелязваха никого. Не поглеждаха дори и хората, които вървяха край тях.

– И нашите предци са пазели овцете като тези кучета – каза майка им. – Може някои от вас също да пазят овце.

Кученцата безмълвно наблюдаваха овцете, хората и кучетата.

– Всеки от вас ще трябва да пази нещо, когато порасне. Какво ще бъде – ще определят хората. Но каквото и да определят, не трябва да забравяте, че сте свободни пазачи.

– А онези там, при овцете, и те ли са свободни пазачи? – тракна със зъби Трап.

– Не – каза майката. – Те са обикновени овчарски кучета. А ние сме специална порода. На нас хората са ни дали специално име.

– Как ни наричаха хората? – попита Трап и положи глава върху едрите си лапи.

– Скоро ще станеш голямо куче, а името на рода си не си запомнил!

Майката изръмжа и Трап скришом и плахо я погледна.

– Запомних – изръмнка той в лапите си, – свободни пазачи!

– Не е достатъчно. Трябва да знаеш как ни наричат хората. И всичко трябва да запомниш двойно – и по човешки и по кучешки начин, защото иначе няма да стигнеш далечно. Кой от вас знае какво име са ни дали хората?

Кученцата засрамено мълчаха, а Пука и Кука се бутяха с предните си лапи.

– Казвам ви го за последен път – предупреди кучката, но гневът ѝ беше някак благ. – Мисля, че часът на раздялата ни приближава, ако се съди по това колко сте пораснали, а и слънцето вече грее много по-слабо. Казвам ви за последен път – нашите предци са дошли от далеч, от Шар планина. Затова ни наричат шарпланинци.

– А къде е Шар планина? – заинтересува се Трап.

– А какво е това раздяла? – запита Цап, облизвайки лапите си.

– А какво е това далеч? – Кука гледеше в далечината, там, където се виждаше един хълм, много по-висок от този, на който стояха.

Неочаквано към стагото се втурна хайка селски кучета. Хората започнаха да крещат срещу тях и да размахват тоягите си. Едно от овчарските кучета заобиколи стагото и премина на отсрещната страна, там, където се бяха появили селските псета. Кучето спираше стагото, хората също се опитваха да го задържат и издаваха остри, кратки заповеди. Размахваха криваците си. Овцете спряха. Кучетата се нахвър-

лиха върху селските псета. Скубеха се, хапеха се, ръмжаха. Кученцата спряха, за да видят по-добре неочакваната битка.

– Бият се грозно и просто – с презрение рече майка им. – Като орда скитници! Запомнете – не се прави така! Истинските кучета уважават древните правила – ръмжеше тя. – Прости селски помяри.

– А защо се скубят? – попита Пука и направи няколко крачки напред.

– Заради онази кучка от другата страна на стагото – отвърна майка им. – Не се прави така.

– А как? – попита Кика и тръгна към Пука.

– Ще научиш, когато му дойде времето! – отсече майка ѝ.

Флап и Клап стояха неподвижни, а Цап тъпчеше на едно място.

Кучетата ръмжаха, налягаха се, въртяха се, хапеха се, стенеха. Хората се опитваха да ги разтърват.

– Недостойно е едно куче да се държи така пред хората. Трябва да се покорявате на хората и да се борите помежду си, когато тях ги няма.

– Ние сме свободни пазачи – обади се неочаквано Трап, а майка му попита:

– Ти спомняш ли си разказа за арената, за водача на глутницата и за кучката-избраница?

Трап не отговори, защото точно в този момент един от овчарите заля с вода сплелите се в кърваво кълбо борци. Кълбото се разплете, селските кучета хукнаха да бягат, а овчарските се върнаха при стагото, тръскайки мокрите си козини.

– Недостойно и глупаво – повтори с укор майката. – Хайде да си отиваме у дома – подкани ги тя и добави: – Всички ще си спомняте тази случка.

Кученцата се затътриха след нея към дома.

Там стояха някакви непознати хора. Щом мама-кучка и кутретата се приближиха, те се обърнаха към тях. Жената на стопанина повика кучката. Тя знаеше какво значи това.

ЗАМИНАВАНЕТО

Мама-кучка се приближи към стопанката.

Жената говореше решително и нежно, но кучката не я слушаше. Вървеше след нея, без да поглежда кученцата си, без да слуша какво ѝ се говори. Знаеше защо я примамва към къщата, в която иначе нямаше право да влиза, а и тя не обичаше да се застоява там. Не беше домашно куче, нейните задължения бяха свързани със свободните пространства. Тя бе от породата на свободните пазачи.

Влезе в къщата с наведена глава и погледна стопанката едва когато вратата след нея се затвори. Жената попита:

– Искаш ли вода, Лена?

Кучката не помръдна, само вдигна поглед, а после сведе очи. Стоеше в коридора, покритите ѝ с гъста козина уши потрепваха, но изобщо не чуваше кученцата.

– Лена – извика жената малко по-високо, – чуваш ли ме?

Кучката не помръдна.

Стопанката отвори кухненската врата.

– Ела тук – рече, – ще ти дам мляко.

Жената се приближи до печката, сипа мляко в една паница и я спусна на пода.

– Хайде, Лена, хайде. Ела, ти обичаш топло мляко. Отдавна не си пила. Купчетата ти изпиваха всичко.

Клепналите уши на кучката трепнаха и тя погледна жената.

– Изпий това – подканваше я стопанката и гласът ѝ беше все по-нежен. – Изпий, ще ти стане по-леко. И аз ще пийна малко мляко. То успокоява.

И тя отпи от една чаша, обърна се с гръб към кучката и погледна през прозореца.

Кучката се приближи до паницата, подуши я, погледна стопанката, която се взираше през прозореца и започна бавно да лочи млякото.

Когато го изпи, видя, че жената е седнала близо до нея, на масата.

Кучката повдигна леко глава над празната паница и тихо изскимтя.

– Ела тук, Лена – обърна се към нея стопанката.

Кучката се приближи и зари лице в скута ѝ, пролайвайки тихо и някак тънко, като писукане на мъничко птиче.

– Ти вече си голямо куче и това не ти е за пръв път... Хайде, престани, ще ме разплачеш – каза високо жената.

Кучката продължаваше да скимти и хълбоците ѝ трепереха под гъстата козина.

Стопанката стана и тръгна към вратата. Голямата кучка така силно скочи върху гърдите ѝ, че едва не я събори и жената разбра, че няма да може да я угържи, ако отвори вратата, затова рече:

– Ще поседя тук с теб.

И тя седна на мястото си до масата, а кучката облегна глава на бравата – скимтеше силно и от време на време тихо простенваше, сякаш хълцаше.

После млъкна, отвън се зачуха кученцата.

– Защо тревожиш малчуганите – повиши тон стопанката. – Какво искаш? За последен път имаш малки, да знаеш! – и тя сърдито стана.

Кучето се изправи на задните си крака и се опита да погледне през прозореца, за да види какво става в двора.

– Нищо не се вижда – рече жената. – Легни тук и чакай.

Кучката спусна лапите си на пода и тръгна към средата на кухнята. Завъртя се няколко пъти около оста си и с гълга, почти човешка въздишка се спусна тежко на земята.

– Нали си умно куче – промълви жената.

Кучката не я чуваше. Повтаряше си наум своята любима приказка за майката, която защитавала своите малки от вълка. Да можеше, щеше да изтича при онези хора, но никой не се интересуваше от нея. Хората не я искаха. Те искаха само нейните купрета. Вероятно по-лесно би се споразумяла с вълците. Така поне ѝ се струваше.

И макар че майка им не беше с тях, кученцата лакомо гълтаха храната, която им бяха дали.

– Те вече умеят да ядат сами – обясняваше стопанинът, а непознатите хора безмълвно ги наблюдаваха. – Това са хубави и здрави кучета. Майка им е добра, всяко нейно котило е отглеждано образцово.

Трап повдигна муцунката си и направи няколко непохватни крачки към къщата, откъдето, както му се стори, лъхаше майчината миризма. Цап понечи да тръгне след него, а Клап и Флап продължаваха лакомо да ядат, доволни, че около паницата има повече място. Кука и Пука спряха на мига да ядат и гледаха след Трап и Цап.

– Какво има? – попита стопанинът.

Трап тихичко изскимтя.

– Мама ще дойде, ти само яж – каза той.

Но Трап не се върна при паницата. Спусна се тромаво на земята и се загледа в къщата.

– Това е най-силното кутре – обясни стопанинът и посочи Трап.

– Не е лаком – отбеляза непознатият мъж, а Трап все така гледаше към вратата, сложил глава между лапите си.

Цап се върна при паницата и започна лакомо да яде, защото Флап и Клап почти бяха изгълтали всичко. И Кука и Пука се нахвърлиха върху храната и паницата в миг остана празна, облизана до дъно. Майка им ги бе учила, че така трябва да изглежда паницата, в която стопанинът им е донесъл храна – в знак на благодарност трябва добре да се оближе и изчисти, иначе птиците и котките ще разнесат остатъците от храната.

В колата, с която бяха пристигнали непознатите хора, имаше много място зад седалките. Там сложиха кученцата и на тях им се стори, че са се озовали в ново, голямо котило. Бяха сити и задряхаха. Всички заспаха освен Трап, който не беше много сит. Повдигна

гаше глава и гледаше през стъклото към вратата на къщата. Като странни звучни вълни до него достига-ше гласът на стопанина:

– Ти само спи, мама ще гойде.

Но мама не идваше, а братята спяха. Сестрите се гушнаха в него и миризмата им успокоу Трап.

После стопанинът влезе в къщата, а непознатите хора разговаряха високо по начин, който Трап не разбираше. Привдигна се, когато стопанинът излезе от къщата – носеше някакви листове в ръце.

– Това са родословията им – рече. – Те са Дон, Дан, Дарко, Дедо, Дина и Дуда от Тримеждието. Всичко е, както трябва.

Трап тихо изскимтя, но стопанинът не му обърна внимание.

Кученцата спяха дълбоко.

Трап изведнъж забеляза, че портата на къщата все повече и повече се отдалечава, и скимтейки все по-тихо, започна да си припомня любимия разказ на майка си за кучката, която защитила малките си от вълците.

РАЗКАЗЪТ ЗА КУЧКАТА, КОЯТО ЗАЩИТИЛА КУТРЕТАТА СИ ОТ ВЪЛЦИТЕ

Една кучка родила малките си в планината, но хората не знаели това. В края на зимата неочаквано завалял сняг и те не могли да си пробият път от селото до кошарата на овцете. Кучета се погрижили женската да лежи с малките в най-топлото кътче, а те зорко ги охранявали. Откакто кучката се била окучила, те останали с един пазач по-малко, а вълците, както обикновено, веднага разбрали това. Миризмата на младо котило, която се носела в зимния въздух, била по-различна от обикновената кучешка миризма и подлудявала намиращите се наблизо вълци, които я надушвали. Затова трябвало на всяка цена да ги държат по-далеч и да ги изгонят на онази страна, където вятърът не духа, за да не почувстват предателската миризма.

Тези дни вятърът бил благосклонен към кучетата. Духал надолу по планината, обратно на посоката, от която обикновено се промъквали вълците.

Кучетата нямали много храна. Били постоянно на

стража и само пътъом хващали по нещо, но кучката винаги била сита. Нито едно от кучетата не се осмелявало да се приближи, защото тя ръмжала над храната. Едно истинско куче винаги се оттегля, когато кучката ръмжи. Тя знае какво е нужно за нея и котилото ѝ, защото без котило няма кучета. Всяко куче познава закона за оцеляването на рода.

Кучката била доволна. Щастливи били и купретата. Майка им ги топлела като забивка с гъстата си козина и се мъчела да заглуши тънките им гласчета, защото те не разбирали още нищо. А когато прогледнали, тя весело изръмжала, но нито едно куче не ѝ отговорило. Вятърът неочаквано се бил променил и кучетата предпазливо въртели муцуните си в неговата посока.

Вълците станали неспокойни.

Водачът на тяхната глутница умрял от раните, получени при последната хайка, и някои по-напористи млади вълци скочили върху трупа, за да се почерпят с месото му – безскрупулно и бързо, така както повелява вълчият нрав. Една по-стара вълчица се нахвърлила върху тях и те се оттеглили, а тя останала да вие над разпиляната козина на водача. Никой не се осмелявал да я приближи. Вълчицата усетила надмощието си и рязко повела гладната глутница в посока, обратна на тази, към която ги водел старият вълк.

Вятърът се бил променил. Сега духал право в муцуната ѝ и вълчицата настръхнала – миризмата на кучешко котило раздразнила обонянието ѝ. Гладът и нагонът изострили сетивата ѝ. Тя решително застанала пред останалите вълци като истински водач на глутница. Коварно се промъквала към самотното куче-

пазач, което очевидно не ги надушвало и не давало никакъв знак на останалите кучета.

Боровете се люлеели и шумели.

Вълците се промъквали с вятъра.

Първите сенки на развиделяването върху белия сняг и миризмата на заека, останал миналата вечер в близкия храст с разкъсана козина, разтревожили кучето. То инстинктивно отблъснало сянката, която се навесила над него. Вълкът не го застигнал, но друг забил зъбите си в хълбока му. Кучето изстенало и се опитало да стигне врата на вълка, ала между хълбоците му и вълка, забил зъби в корема му, се изпречили още два вълка. В неравноправната и няма битка кучето безмълвно ги хапело.

Овцете заблели уплашено, кучетата изскочили от своите прикрития. Опитвали се да заемат обичайните бойни позиции, но вълците нападнали от три страни едновременно и те се мъчели да отвлекат битката колкото се може по-далеч от овцете. Жилави ловци, смели борци с остри железни огърлици около врата, кучетата се движели бързо като опасни кожени топку.

Старата вълчица не участвала в битката. Тя прескочила оградата на кошарата, когато кучетата се нахвърлили върху вълците. Нямамо кой да я спре. Душела въздуха, водена от хищно желание. Зъбите ѝ се белеели. В тишината, настъпила с утихването на вятъра, тя разкъсала две овце и агнета. Промъквала се между овцете към мястото, откъдето се носела миризмата на кучешко котило. Промъквала се и убивала.

Кучката разбрала какво става, душела и се послуш-

вала. Все още било твърде тъмно и не се виждало добре. Но вонята на старата вълчица стигнала до нея, смесена с миризмата на овча кръв, и тя разбрала, че по-жестока битка няма да има никога.

Кучката сграбчила за врата своите кутрета и скочила между овцете, които блеели като обезумели и събирали глави в очакване на смъртта.

Вълчицата спряла. Измъкнала окървавени зъби от едно захапано агне и вдигнала муцуна нагоре. Овцете сякаш се вкаменили от ужас и някаква странна тишина се разнесла в кошарата между стоновете и ударите на вятъра. На вълчицата се сторило, че силната, сладникава миризма на малки кученца е невероятно близо до нея. Тя била по-силна от миризмата на събралите се накуп овце. Вълчицата вдигнала окървавената си муцуна и прескочила няколко овце, без да ги хапе, защото упоиващият мирис я предизвиквал и привличал.

Развиделявало се, белотата на снега и белите овчи тела размътвали кървавия поглед на вълчицата. Не знаела накъде да тръгне. Блъскала се в овцете, забравяйки предпазливостта. Душела като обезумяла и най-после го видяла – малкото космато нещастно телце, почти смачкано от уплашените овце. От устата ѝ капела кръв, овцете се отдръпвали, блъскали се. Скочила към кутрето, което безсилно скимтяло, но силен удар в хълбока я повалил, остри зъби се забили в гърлото ѝ. Кръвта бликнала от вратните ѝ жили, докато се търкаляла и огъвала със забитите във врата си кучешки зъби – струвало ѝ се, че е съвсем близо до упоиващия мирис на млечно кучешко месо. С последни сили

забила зъби в нещо космато и меко. Стиснатите ѝ челюсти не били силни като заханката на кучката, която презризала врата ѝ. Изпуснала плячката си едва когато с последен гърч издъхнала. Кучката стискала известно време вълчия гръклян. Искала да се убеди, че вълчицата е мъртва. Хитър е вълкът, не знаеш дали наистина е мъртъв, или се преструва.

Кученцето било неподвижно и кърваво. Отпуснатото му телце висяло между зъбите на майката, която го измъкнала от страшните челюсти на вълчицата. Безмълвно, с няколко скока, тя го отнесла до котилото. Овцете се бутали ту в едната, ту в другата страна на кошарата, защото от мъртвата вълчица се разнасяла ужасна смраг. Силната вълча миризма поленнала по кучката и кутрето и се носела навсякъде около тях.

Ужасен страх обзел малчуганите в котилото от миризмата на вълчата кръв, която майка им била донесла. Душели предпазливо и уплашено, без да издават нито звук.

Кучката започнала да облизва най-слабото кутре, на което вълчицата била посегнала. Обгръщала го силно и нежно с език и усещала, че сърцето му още бие. Не я интересувала битката, която се водела извън кошарата. Нека я водят другите. Едва когато малкото кутре за пръв път се помръднало под ласките на нежния ѝ език, тя скочила от котилото и надала победоносен вой над мъртвата вълчица – по някакъв неизречен знак; по начина, по който вълчицата се била държала, кучката разбрала, че е убила водача на глутницата и нейният остър вой възвестил победата ѝ. После се върнала в

котилото, облизала и погалила останалите кученца, но гледала да ги държи по-далеч от раненото пале. Те се притискали към нея и търсели гърдите ѝ, а тя топлела с езика и дъха си болното кученце. Ближела го непрестанно, спирала само за миг, за да си отдъхне. Особено внимателно лижела предната му лапичка, която безжизнено висяла и тя се стараела да не я помръдне. Кученцето вече стенело тихо и болезнено. Когато утрото навън настъпило и битката завършила, към нея се приближило едно от кучетата. Тя тихо изръмжала, надигнала се от котилото и промъквайки се между овцете, се запътила към мъртвата вълчица, за да се нахрани с остатъците ѝ. Трябвало да яде. Трябвало да има достатъчно мляко, за да могат кученцата ѝ да сучат. Върнала се, изгонила кучето от котилото и погала едното си зърно на раненото мъниче – накарала го да поеме пълната с мляко гръд, а после се настанила така, че и останалите кученца да могат да сучат, и продължила неуморно да облизва раненото. Лижела го непрестанно, дни и нощи. Вече не чувствала езика си, но продължавала да лиже ранената му лапичка и ръмжейки благо, повтаряла: *Куцичкото ми, куцичкото ми.*

Едно куче слязло в селото, за да доведе хората и те стигнали някак си до кошарата, за да помогнат на овцете и останалите кучета. Учудено гледали кучката и кутрето и не можели да разберат защо тя така обезумяло ръмжи, когато се приближат до котилото. Те не знаели какво се е случило. Не знаели как кучката била спасила своите кученца, не знаели, че крие от тях раненото кутре. Не знаели това, но кучката усещала, че хората няма да пощадят болното мъниче – те оби-

чат силни и здрави кучета. Затова криела и накрая излекувала своето пале. То накуцвало с единия си крак, но станало силно куче и пазело къщата на стопанина в селото, а това значи, че винаги може да се намери работа и за едно понакуцващо куче, независимо колко суров и тежък е животът в планината.

Трап все още не можеше да разбере напълно майчиния разказ, но мисълта за него и за майка му нежно го развълнува и той задряма, унесен от удобното люшкане на автомобила, който се движеше в неизвестна посока.